

ACC. N:R. 5963

Landskap: Småland

Upptecknat av: Vilhelm Karlson

Härad: Kinnared

Adress: Stevita

Socken: Vederlöf

Berättat av: Johanna Petersson

Uppteckningsår: 1939

Född år 1872 i Vederlöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Kvinnliga vallyon.
(svan i stud. fr. lista I: 9.)*

7 sid.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5963

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Pederslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Alula Karlsson

Adress: Järnvägg 21, Aluta

Berättat av: Johanna Petersson

Född år 1842 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sektion 1. Sociala förhållanden
och bostadsbetr. or.

Lista 9.

Kvinnliga valkjen.

3 A.

Mestadels hade kvinnliga i familjen
(dotter, tjänarinnor, kusmor etc.) ombe-
sorgat det mesta av hemmets skötsel
med gördens kreatur. Någon direkt
valning hos de inuti färdkunniga
på görderna i socknen. Endast vid
Pederslövs herregård tales det om
att man förr hade valpiga eller val-
gärdar som sommartiden valade görderna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5900

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

kreatur ute i markerna. Övriga bändes
 i saken ha sedan länge haft sina
 skogsmarker inhägnade och samma
 tiden har de där släppt sina kreatur
 på bete utan att något vallbjörn följt
 dem dagen om. Dessa kreatur har
 fått ligga ute om nätterna och de
 har tillsetts bara och då och då.
 En viss del av kreaturen, särskilt de
 de har som mjölkade har man hållit
 på gården i viss närhet men varit
 vis hade någon kage och källa om
 i på dagarna. Mågon och oftast är
 var de till och från kagen. I de alla

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5963

ACC. N:R.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Vilhelm Karlsson

Härad:

Kjungevold

Adress:

Jernvägsg. 2, Blåsta

Socken:

Pederslöv

Berättat av:

Johanna Petersson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1892 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

flesta fall var det gårdens piga som gjorde detta. Hon dröa sig dem på morgonen när hon njöt kat dem och kändte dem på kvällen när hon åter skulle njötka dem. Era det så att pigo vakades var det vanligtvis någon annan kvinnlig medlem i familjen som följde dem till kyrka. Gårdsvis kunde den i något snutika fall följares av någon manlig individ på gården, men detta var de till undantagen. På de större gårdarna hade man en jungfru som helt ägnade sig åt lada gårdens skötsel. Hon kallades för lada gårdens piga.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5963

Landskap: Småland

Härad: Kungälv

Socken: Föderstäv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Hilma Kärn

Adress: Järnsög 2, Ålsta

Berättat av: Hilma Petersen

Född år: 1892 i Föderstäv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

B. Så som framgår av vad som förut sagts utfördes i regel kreaturens vallning haudsakligen utan någon av gårdens kvinnor. På de små gårdarna var givtsvis kreaturens vallning från och till betesplatsen bara ett led i hennes övriga gärning.

C. Det enda redskap som kan till användning vid kreaturens vallning var den s. k. "slyan", varligtvis en smäcker raft av rånn, som användes till att driva på kreaturen med, vilka varligtvis fingo gå låsa. Därjämte kunde man naturligtvis i visse fall

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5963

Landskap: Småland

Upptecknat av: Wilhelm Karlsson

Härad: Kinnared

Adress: Jönvågsq. 2, Alvesta

Socken: Pederslöv

Berättat av: Johannes Petersson

Uppteckningsår: 1939

Född år: 1872 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

använda rep eller gränne att bida
djuren i.

4. A.

Det förekom inte att män lika ofta
som kvinnorna samtidigt stälte arbetet
med vallningen. Vallningen utfördes som
vanligt huvudsakligen av kvinnor.

B. Det var vanligtvis kvinnorna som
utförde vallningen.

C. I regel kom allt arbetet med
vallningen på kvinnans lott.

5. A.

Man kan säga att kvinnorna alltid bra-
kade utföra dessa arbeten, men givetvis

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5963

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Järnvägsg. 21, Alensta

Socken:

Tiderslöv

Berättat av:

Johanna Petersson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1891 i Tiderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kunde vissa undantag förekomma i de fall där gården helt sköttes av män. På en gård där man hade piga var det ju kan som skattevårdningen, var för män i detta fall kan sägas att vårdningen utfördes endast under en viss övertidsperiod. I det fall där piga saknades fick husmodern sköta vårdningen till dess att någon av lärarna kunde taga vid.

B. Perioden 1850 - 1900 oavsett.

C. Seden är tydligen mycket gammal och den som påbörjat den kan inte sägas.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. 5963

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Eldred Karlsson

Härad:

Kinnared

Adress:

Jämvägg 21, Alvesta

Socken:

Kederstäm

Berättat av:

Johannes Petersson

Uppteckningsår:

1939

Född år

1872 Kederstäm

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

D. Upptecknarens sagsmän kallar för braligt att seden beträffande vallkjan var ungefärligen lika försam efter 1850. Man kan säga att seden fortlevat i huvudsak ännu. Kanske man kan säga att arbetet i någon mån förskjutits till männen. Vid de större gårdarna, exempelvis Kederstäm herregård, har man inte längre lada gödsprisa, utan i stället en yngre dräng som sköter vallningen av gården d. v. s.

G. A. Meddelare Johannes Petersson m. pl.
Upptecknare: Eldred Karlsson.

Skriv endast på denna sida!